

Oponentský posudek na disertační práci

Fenomén „rytmus“ v kontextu lidského pohybu

Autor: Mgr. Tomáš Skála

Disertační práci Mgr. Tomáše Skály lze považovat za zdařilý pokus o objasnění filozofické kategorie „rytmus“ v oblasti lidského pohybu. Hlavním cílem disertační práce je snaha na základě teoretického výzkumu vymezit filozofickou podstatu pojmu „rytmus“ v kontextu pohybu člověka a objasnit jeho ontologický a gnozeologický význam.

Autor na základě prostudování úctyhodných sto patnácti pramenů odborné literatury dospívá k poznání, že pojem „rytmus“ je používán mnoha autory v různých souvislostech, a proto je obtížné odhalit podstatu jeho významu, a tudíž v důsledku nejednoznačnosti uchopení tohoto konceptu je obtížné jej používat také k vědeckému zkoumání. Nicméně z celé práce sálá úsilí o stanovení jasných kritérií používání pojmu „rytmus“.

Aspirant vychází z výzkumu autorů v minulosti, jejichž práce vešla z povědomí v mnoha vědních oborech, avšak úzce souvisí především se studiem lidského pohybu či rytmu obecně. Navazuje tak na tradici zkoumání rytmu již dříve rozvinutou českými autory Klímou (1928) a Mihulem (1972), Sokolem (2002) a též zahraničními např. Bestem (1978), Danielsenem (2021) a dalšími. Přes řadu jejich názorů se však nikdo zatím nedopídl ucelené definice „pohybu“ ve filozofické rovině.

Autor proto nabízí nový pohled na staronové souvislosti této problematiky, který se snaží rozplést dřívější nejasnosti v chápání termínu „rytmus“, na jejichž základech se staví určité významové souvislosti, které ve své práci prokazuje prostřednictvím odpovídající filozofické argumentace. K tomu posloužila tzv. hlediska, jež bychom mohli nazvat i epistemologická východiska, která shrnuje do následujících osmi skupin:

- hledisko jazykové,
- hledisko etymologické a počátky uchopování pojmu „rytmus“,
- hledisko řádu, vnější rytmus jsoucna a vnitřní rytmus člověka,
- hledisko časového vědomí,
- hledisko temporálního bytí v čase,
- hledisko tělesné,
- hledisko hudebně estetické,
- hledisko metodologické.

Na základě uvedených hledisek-východisek autor předkládá řadu dovysvětlujících doporučení vůči všem dosavadním úvahám o kategorii rytmus. Předpokládalo to nepochybně hluboké encyklopedické znalosti věd společenských, ale i přírodních a jejich mravenčí zpracování do zamýšlené problematiky. Jedná se totiž o mimořádně náročné téma, jehož se však doktorand zhostil znamenitě. Svědčí o tom i (již dříve

vzpomínaná) rozsáhlá literatura, která přispěla k rozkrytí některých nedořešených otázek kategorie „rytmus“ předchozími autory.

Po zevrubném prostudování předkládané práce oponent dospívá k závěru, že se jedná o kvalitní zpracování složitého filozoficko-eticko-esteticko-přírodního fenoménu v dané oblasti málo frekventovaného. V práci se mihlo několik drobných gramatických šotků, nemajících vliv na celkovou úroveň práce.

Disertační práci doktoranda, Mgr. Tomáše Skály považuji za disertabilní a doporučuji ji k obhajobě.

Otázka pro obhajobu:

Lze pojem „rytmus“ spojovat i se sexuálním životem lidí a zvířat?

V Brně 8. 8. 2024
Ph.D.

docent PhDr. Miloslav Jůzl,